XII-ik évfolyam. 4-dik szám. Köszeg, 1892. január 24-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében. Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.*

Védelmezzük madarainkat!

Vannak az állatországból kis történetkék, melyek bárkit is meggyőznek, mikép az állatok és nevezetesen a madarak megvédése emberhez illő, nemes feladat s hogy szellemi életöknek megható nyilvánulásai az ápolást és védelmet, minden gondolkozó és érző ember szivében mint erkölcsi kötelességet kell hogy föltüntessék.

Hermann Ottóné.

Idők folytában azon szomorú tapasztalatra jutottak az emberek, hogy a rovarok és hernyók évről-évre mind jobban-jobban elterjednek és mindinkább nagyobb mérvü pusztitásokat visznek végbe, a mi kétségkivül onnan ered, mert nem mindenki ismeri a madarak egyébb hasznát, mind azt, a mit szépségükkel és vig hangicsálásukkal nekünk szereznek, s mert sok lelketlen ember és pajkos gyermek van, ki rakonczátlanságból pusztitja a rovarevő madarakat.

Daczára annak, hogy a madárpusztitás épen ezen sokak által ismeretlen okoknál fogva szigoruan tiltva van, mégis azt mondhatjuk, hogy még sem jár el kellő szigorral az ezen bajok meggátlására hivatott hatóság, vagy hatósági közeg, és a hasznos madarak még távol nem részesülnek a nagyon is megérdemelt védelemben.

Hogyan kellene ezen segiteni? —

Azt hiszszük, hogy ebben első sorban a tanitók segithetnének, a kik az iskolában a gyermekek lelkületére nagy hatást gyakorolhatnak s azért első sorban volnának hivatva a madárpusztitásnak gátot vetni. Hisz a gyermekek sokszor csupa tudatlanságból, gyermeki pajkosságból is össze fogdassák és pusztitják a madarakat; ámde, ha a tanitók az iskolában időnkint megmagyarázzák a gyermekeknek a madarak hasznát és irtásuk káros következményeit, sőt szükség esetén meg is büntetnék a gyermekeket, a kikről megtudják, hogy a hasznos madarak fészkeit pusztitották, tojásait elvitték vagy pláne magukat a szegény állatocskákat is összefogdossák, akkor a gyermekek a madarak pusztitásától, ha másért nem, hát legalább félelemből óvakodnának.

A sivár keblüeknél, kiken nem fog a jó szó, mindenesetre csak a félelem teszi, ha a madárpusztitástól egyideig tartózkodnak, a mit legjobban bizonyit azon körülmény, hogy az ilyenek az iskolát elhagyva — mivel nem áll mögöttük a tanitó s szüleik sem ügyelnek rájuk — rokonczátlankodásukban nem ismernek határt. Vegyünk egy esetet. Most, ebben a zimankós havas időben, midőn a fázó, éhező madarak az emberek irgalmára szorulnak, haszontalan ficzkók nálunk egész hóhér munkát végeznek a szárnyasok seregében. 13—16 éves ifjak ilyen foglalkozásban töltik idejüket és ezt az emberek és a hatósági közegek szemeláttára szégyen és félelem nélkül. Ez csunya dolog, mely megtorlást kell hogy maga után vonjon. Az ilyen ficzkókat érzékeny pénzbüntetéssel kell sujtani, mint p. Amerikában az éretlen dohányzókat, hogy azt a szülő is érezze és kénytelen-kelletlen örködjék gyermeke tettei fölött.

Azon kivül minden ember tehet ez ügynek szolgálatot azáltal, ha ilyen lelketlen kölyköket helytelen tettei felöl felvilágositja és a hasznos madarak védelmében maga is hathatósan közreműködik. Mert addig, mig a hasznos madarak védelme nem általános, az embereknek tett szolgálatuk nem általánosan ismert, addig a rovarok és hernyók, daczára a leggondosabb hernyozásnak, gyümölcsünk legnagyobb részét mindig tönkre fogják tenni és száma sohasem fog csökkeni.

Gondolkozhatnánk már végre komolyan arról, különösen gyümölcstermő vidékünkön, hogy az apró hasznos madarak fogdosását és pusztitását minden módon meg kell akadályoznunk, mivel nemcsak gyönyörüségére, hanem hasznára is válnak a közönségnek. Megtehetjük ezt minden költségeskedés nélkül; ehhez csak a valódi humanizmus követelményei, az erkölcsök javitására és a közérzület nemesbitésére irányuló törekvés és egy kis jó akarat szükséges, a mi szintén nem kerül pénzbe. Tegyen pedig a város mindenek elött oly intézkedéseket, melyek a közérzületet sértő madárpusztitás megakadályozására irányozvák.

Van még szavunk a jószivü emberekhez. A tél mostohán bánik szegény madárkáinkkal, éheznek azok és fáznak. Gyüjtsünk és adjunk, mint ezt már eddig számosan gyakorolják, élelmiszereket a kis éhezőknek. Az ebédnél maradt husdarabokat apróra összevágva és talán reszelt répával keverve tegyük oly helyre, mely a madarak által keresett hely, hogy azt elköltheszék. — Ezeken kivül még egy deszkára kiszórva jó napraforgó magot adhatunk, mely a czinkéknek, de egyéb madaraknak is télen kedvencz eledele.

TÁRCZA.

AZ ÉLET.

Mi az élet? Sivár jelen
Rózsa mellett tüske.
Ma palásttal, holnap koldus
Tarisznyával küzdve.
Ez az élet. És ez eltart —
Bölcsönktől a sirig.
S mégis vannak — kik hogy soká
Tartson — folyton kérik.

Hoffer Geyza.

Mult századbeli históriák.

(Folytatás.)

Erdélyből irják, Hidas nevezetü Faluból, hogy egy oda közellevő helységben szokása' párosodó személyek' meg esketések alkalmatosságával Hetfő napokon prédikátziokat tartani. Midőn prédikállott vólna egykor illy alkalmatossággal a' Pap a' múlt Farsangban, kő vetkezendő szókat eresztette ki, Beszédje közben a' száján: „Azért adott, úgymond, az Isten hosszu hajat az Asszonyoknak, hogy annál fogva úgy hurtzolhassák őket Férjeik, mind valamelly kantár szárnál fogva." Ezeket hallván egy Férjfi, a' ki nem szokta magával hordani mulattságokba a' Feleségét, haza megy a lakodalomból, 's le rántja aluvó Feleségét hajánál fogva az ágyról, 's kezdi széllyel hurtzolni a' szabában. Az Asszony szörnyen meg retten ezen véletlen történeten, 's reménykedik a' Férjének, hogy haggyon békét néki, hiszem ő semmit se vétett. Erre a' Férje azt felelte: „O tsak azt tselekeszi, a' mit a' Papjától hallott. Bártsak ne kellene már akármelly valláson lévő Magyar Papról is ollyanokat hallani, 's olvasni, mint a' mit az emlitett Papról jegyezénk fel, hiteles tudósitás után Irá-unkba — tsupán abból a' végből, hogy ez is egy indi ó okúl szolgálhasson arra, hogy a kiken áll, törekedjenek szives igyekezettel eleiket venni az afféle botránkoztatásoknak, melylyek valóban mind a' Keresztény Vallást, mind a' tiszteletreméltó Papi Hivatalt tsufságra teszik ki. — Sokkal előbb, 's könnyebben véghez lehet azt vinni, hogy prédikállásokkal ne ártsanak a' Vallás' Szolgai, mint azt, hogy esetekkel 's példájokkal ne rontsák Hallgatóikat; ámbár ennek eszközlése is igen szükséges, nem is lehetetlen vólna.

* * *

Szóba ered egy egy Frantzia, a' maga Hazájának ujonnan, 's már szintén tökéletességre vitt polgári alkotványáról egy Anglussal, 's azt vittatja erőssen, hogy a' Frantzia Konstitutzio sokkal jobb, és szabadabb az Angliainál. Az Anglus nem felelt egyebet ennél, a' Frantzia sok beszédére: „A' Gyermekek, úgymond, rendszerint szépek szoktak lenni; de várjuk tsak rá, hadd legyen a' Frantzia Szabadság is olly idős, mint az Angliai: majd akkor válik meg, úgy lehete e' vele kérkedni, mint most."

* * *

Mulatságos történet. Hiberniában meg hal egy vén Fukar, 's midőn fel nyitották vólna a testamentomát, ezt találják benne: „A' Menyemnek Dennin Máriának hagyom azon két óltska pamut harisnyát, a melly az ágyom alatt vagyon; Macartney Károly Unokámnak hagyok más két pár harisnyát, melly vagyon a tiszta ruhás ládámban; a' 4 ik Regementbéli Hadnagy Johnson-nak egy pár fehér harisnyát, 's az óltska veres kabátomat; Burke Anna gazdasszonyomnak, mellettem sok esztendőkig tett hív szolgálatjáért, a' kamarámban lévő hasadt vizes tsuprot 's a' t. — Ennek hallására, úgy felforrott Pandában a' méreg, hogy mindjárt akkor a' testamentom' fel olvasása közben fel kiáltott: „Nem kell néki, úgymond, vesszen meg a tsupra, birja békével, a' kinek tettzik". Illy hangon beszéltek a' többi Örökösök is a' harisnyákról, és kabátról. — Meg akarván ezen közben nevettetni testamentomos Társait Macartney Károly, neki megy a' Panda' örökségének — a' tsupornak, 's le taszitja azt a' tartóról, a' mellyen állott. Oszve törik nagy tsörgéssel a' tsupor: 's hát omlik széllyel a' sok arany. Ezt látván az emlitett Örökösök, nem veszik tréfára a' dolgot; nézik a' harisnyákat és a kabátot: 's mindegyikből jó summa arany került ki. — Bozzeg örömre váll a' zugolódás!

* * *

Farsangi Történet. A' Náp. Király szánkázása alkalmatosságával történt, hogy a' temérdek Nézők között nagyon meg taszit egy Asszonyt a' mellette álló Férjfi. Az Asszony merges szemet vet az Emberre, 's azt mondja: „Már az, hallya kend, egy kevessé gorombaság vólt." — „Nem vólt biz a', felel a' férjfi, hanem inkább igen mesterséges." Az Asszony, ki verekedik a' tolongó sokasig közzül, nézi az óráját, hát nints. No! most látom én, miért vólt a' nagyon mesterséges taszitás, mellyet tett rajtam az az átkozott Ember.

* * *

Ha ezeket az intézkedéseket megteszszük, a madarak nemsokára váratnak magukra; kertjeink, mint hamarább el fogják foglalni tartózkodási helyül és gyümölcsöseink a rovarok és hernyóktól mentve lesznek.

Hirdetmény.

A jövő 1892—1897-iki országgyűlés Ő Felsége legmagasabb elhatározásával folyó évi február hó 18-ikára egybehivatván, az ez érdemben kibocsátott kegyelmes leiratot a törvényhatósági bizottságnak folyó évi január hó 14-én tartott rendkívüli közgyűlésében kihirdettette.

Vasvármegye központi választmánya tehát az 1874-ik évi XXXIII. t.-cz. 58. §-a értelmében a kirendelést követő napon a választásokra szükséges intézkedések megtétele végett összeülvén, a belügyminiszter ur ő nagyméltósága által megállapitott 10 napi időközben Vasvármegye tiz képviselő választó kerületében megtartandó általános képviselő választások határnapjául folyó évi január hó 28-ik napját tüzte ki, s egyuttal a választás vezetésére hivatott küldöttségeket megalakitván, — minthogy Vasvármegyében oly választó kerület, melyben az összeirt választók száma az 1500-at meg nem haladná, nem létezik, — minden egyes kerületre nézve két szavazatszedő küldöttséget választott.

Ettesittetnek tehát a kőszegi választó kerület választói, hogy a központi választmány választási elnökül Nagy Jenő urat küldötte ki.

A szavazatszedő küldöttséget pedig következőleg alakitotta meg:

I. szavazatszedő küldöttség elnöke Nagy Jenő választási elnök,

II. szavazatszedő küldöttség elnöke Sissovits Lajos egyuttal helyettes választási elnök,

Helyettes elnökül kiküldettek Rupprecht T. és dr. Waisbecker A.

Jegyzőkül: Pados Gábor és Wittinger Antal.

Helyettes jegyzőkül: Kőszegi József és Stelczer Lajos.

Ezen küldöttségek között a kőszegi választó kerülethez tartozó községek következőleg osztatnak fel.

Az I. szavazatszedő-küldöttségnél fognak szavazni:

Kőszeg szab. kir. város, Svábfaluval, Alsó Szenegető, Barátmajor, Bándol, Borostyánkő, Bozsok, Bubendorf (Lantorfalva), Czak, Dreihütten (Háromsátor), Doroszló, Felső-Szenegető, Füsthegy, Goborfalva, Grodno, Günsecs (Gyöngyösfő), Hámor-Tó, Kethely, (Neumark) községek választói.

A II. szavazatszedő küldöttségnél pedig:

Kis Pöse, Kis-Csömote, Kogl (Kupfalva), Kucsárfalva, Langeck (Hosszuszeg), Lebenbrunn (Léter), Ludad, Léka, Lukacsháza, Nagy-Csömote, Nagy-Pöse, Nemes-Gyirót, Nemes Csó, Ó-Hadász, Polánicz, Podgoria, Pusza-Csó, Pörgölin, Redlschlag (Vörösvágás), Rendek, Rettenbach (Mencsér), Rohoncz, Rumpód, Rőt, Salmansdorf (Szamosfalva), Seregelyháza, Sirokány, Steinbach (Kőpatak), Stuben (Edeháza), Szabar, Szerdahely, Üveghuta (langecki,) Üveghuta (szalonaki,) Vágod, Velem, Város-Hodász községek választói.

A képviselőválasztás a kőszegi kerületben annak szélhelyén Kőszeg sz. kir. városban folyó évi január 28-án reggeli 8 órakor fog megkezdetni olykepen, hogy fel 9 óráig a választási elnöknek a képviselő-jelölt iránti rendes ajánlat irásban átadandó, a szavazás pedig reggeli 9 órakor veszi kezdetét.

A fenthivatkozott törvény 68. §-a szerint a választóknak a választásnál semminemű fegyverrel vagy bottal megjelenni nem szabad, a ki a törvény ezen rendelkezését megszegi, ugyanezen törvény 108. §-a értelmében az illetékes közigazgatási hatóság által rendőri uton 3 naptól 1 hónapig terjedhető fogsággal fog büntettetni.

Miről ezen kerület választói ezen hirdetmény közlésével azzal értesittetnek, hogy azon sorrend, melyben az egyes községek szavazásra bocsáttatnak, a szavazási helyen kifüggesztve leend.

Egyuttal a felsorolt községek előljárói felhivatnak, hogy azon időre, mig saját községeik választói szavaznak, a szavazáshoz két községi tagot küldjenek, kiknek feladata leend a választók személyazonosságát ellenőrizni.

Utasittatnak a járásbeli főszolgabiró és polgármester urak és a községi előljárók, hogy ezen hirdetményt azonnal a legelterjedtebb módon közhirré tegyék, s azt közzététel után azonnal felelősség terhe mellett nyilvános helyen kifüggeszszék.

Vasvármegye központi választmányának 1892. január hó 15-én tartott I. üléséből.

Horváth Dezső sk., a közp. vál. jegyzője. *Károlyi Antal* sk., alispán, a közp. vál. elnöke.

HIREK.

— **Esküvő.** Lux Alajos herczegi erdőtiszt e hó 25-én d. u. 5 órakor tartja esküvőjét Elmer Etelka kisasszonynyal. Az ég áldása legyen frigyükön!

— **Választási mozgalmak.** Városunkban s ennek egész környékén erősen folyik a korteskedés a képviselőválasztások ügyében. Szájbely Gyula, a kőszegi kerület képviselő-jelöltje eddig ellenlábas nélkül áll, de mindamellett bejárta a községeket, hol mindenütt rokonszenvesen fogadták, és zászlója körül csoportosulnak a választók. A szomszédos nagybaromi kerületben már harczra került a dolog. Ott a kormánypárti Ragályi a függetlenségi Gergitstsel áll szemközt és javában folyik a mérkőzés. Ragályi csütörtökön járt a szomszédban a választók között, Gergits pedig pénteken indult el körutjára Kőszegről, hol bleigrabem banderium várta érkezését. Beavatottak állitása szerint a nagybaromi kerületben a küzdelem erős lesz és a választás eredménye bizonytalan. — A szombathelyi kerületben Baross miniszter megválasztatásának mi sem áll utjában; ott csak azon esetben mennének birokra a pártok, ha Baross megválasztatása után egyebütt fogadná el a mandátumot, a mire a szombathelyi ellenzéki polgároknak legujabban szétküldött felhivása enged következtetni. „A szombathelyi választó kerület függetlenségi és ellenzéki választó polgárakhoz! Választó-kerületünk nagyszámu választó polgárai, pártkülömbség nélkül, köztudomás szerint Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter urnak ajánlották fel ezen kerület mandátumát, a legközelebb egybeülő országgyűlésre. Tekintettel Baross Gábor kereskedelmi miniszternek hazafiui bokros érdemeire, arra az esetre, ha ő a jelöltséget s megválasztása esetében a mandátumot elfogadja, ezen kerület ellenzéki polgárait arra kérjük, hogy vele szemben ellenjelölt ne állittassék. Ha azonban Baross Gábor miniszter ur akár a jelöltségtől vissza lépne, akár megválasztatása esetén a mandátumot el nem fogadná, hazafiui kötelessége mindegyikünknek a felléptetendő tisztességes ellenzéki jelölt személye körül azzal a buzgalommal sorakozni, melyet elveink magasztossága tőlünk megkövetel. Tisztelt elvtársaink ismerik multunkat, politikai szereplésünket s eddig vallott elveink iránt érzett tántorithatatlan hűségünket, nem fogják tehát föntebb jelzett kérelmünket elvtagadásnak, sem az eddig lobogtatott zászló elhagyásának b lyegezni. A zászlót elhagyni, elveinket eláruln nem fogjuk soha! Ha Baross miniszter urral szemben a jelölt állitásról lemondunk, ez csak elismerése akar lenni annak, hogy ő bár az ellenpárt táborában küzdi édes hazánk közgazdasági fejlesztése s függetlenitése körül, kifejtett munkásságát méltanyolni akarjuk és semmi körülmények között sem jelenti azt, minthe hazánk függetlensége érdekeben folytatott küzdelmeinket végkép beszüntetni akarnók. Tisztelt választó-társaink hazaszeretetébe vetett bizalommal maradtunk, Szombathelyen, 1892. január 20-án honfiui üdvözlettel, Biácsi Ferencz, Banga György (Szőllős), Egyed István, Elek István, Hübner János, Janzsó István, Kiss Ferencz, Kohn Farkas, Kosits Alajos, Kucsera Ádám, Lenk Kajetán, Leibinger György, Marcsány Márton, Mayer Károly, Mayer Ele, Nagy Károly, Nagy József (Kámon), Németh Ferencz, Németh Gyula, Olasz József, Pek Mihály (Szőllős), Rosits János, Stirling Adolf, Tanesics János (Szanad), Tóth Lajos, Varga Sándor, Veszprémi Gyula, Vigh Károly, Virág György, Zimmermann Károly."

— **Képviselés.** Czeke József és társa helybeli czéget a kőszegi képviselő-testületben ifj. Czeke Gusztáv fogja képviselni.

— **Egy kis utóhang.** A magyar szintársulat a nálunk való működését beszüntette és, hallomás szerint, Csepregre költözött át. Heteken keresztül, november 26-tól január hó 22-ig, meg-megujuló engedély mellett nyitott bérleteket, habár sokáig nélkülözte azon kellékeket, melyek nem szabad, hogy hiányozzanak egy csak középszerű nivón álló vidéki szintársulatnál, t. i. egy kis izléses fölszerelés, egy pár ujabb darab és főleg nálunk, az opperettek előadásához szükséges elengedhetlen kellékek. Közönségünk csupa szép igéretekre belépett az első bérletbe és szinházlátogatásait akkor sem szüntette be, mikor napnál világosabb volt, hogy a társulat folytonos akadályokkal küzd és igazgatói nem képesek adott igéretüket beváltani. És mert remélyteleül támogatta a társulatot és mellette kevesett elvezett, a közönség idő előtt fáradt bele a megtoldott szini-ideny kinálkozó élvezetébe és hagyta cserben a társulatot. Ez különben csak azokra nézve szomoru dolog, akik a szinügy szolgálatában fáradozva nyomorugni kénytelenek, de egyuttal nem a legszebb világot veti a rendszerre is, mely megengedi, hogy az ilyenek végbemehessenek.

— **Közgyülés.** A kőszegi ált. temetkezési egylet f. hó 17-én d. u. 3 órakor tartotta közgyülését a városház tanácstermében, a melyen nagys. és főt. Major János elnök ur beszámolóját a következőkben adta elő: Az egyletnek 1890. év végével 537 tagja volt, mely szám 76 tal növekedett, ugy hogy jelenleg 613 tagja van az egyesületnek. Az elmult évben meghalt 9, 1 pedig törölteteett, ugy, hogy 1891. év végével a tagok száma 603, ezek közül 14 olyan, kik már 20 frtot befizettek s igy az 1884 február 17-i közgyülési határozat értelmében a további befizetések alól fel vannak mentve. 1891. évben a bevétel: tagok befizetései 830 frt 60 kr, 1891. évben kamat növekedés 156 frt 65 kr., összesen 987 frt 25 kr.; ellenben kiadás 9 meghalt tag után 20 frt = 180 frt., egyleti bemondónak 40 frt, összesen: 220 frt, igy a szaporodás 1891 évben 767 frt 25 kr., hozzá adva az 1890 deczember 31-i vagyont 3236 frt 75 kr. 1891 deczember 31-én a vagyon összesen 4004 frt. Egyesületünk létesülése óta két hatévi cyklust futott meg, s ez alatt kifizetett 106 elhalt tag után 2120 frtot, kettő után (ongyilkos) 17 frt 10 krt, vagy is összesen 2137 frt 10 krt; vagy is összesen 2137 frt 10 krt.; hogy még is 4004 frtnyi vagyonnal rendelkezik, e körülmény az egyesület életrevalósága, de még szükségessége mellett

---

Mulatságos Történet. Különös feltételek miatt lepett kozelebh egy Prusszus Katona, gazdag örökségre. Meghalt t. i. az Annyáról való Battya Amsterdamban, 's hagy néki mintegy 50,000 tallert; de olly feltételekkel, hogy Örököse az ő nevet vegye fel, s' azt vinellye ezentul a' magié helyett; és hogy egessz életben fekete ruhában jarjon, mint ő járt volt; 's az ő peidája szerént, egésszen meg ójja magát a' szép Nemtől. A Katona, kötelezte magát ezen feltételeknek tellyesitésére, 's oda hagyta a' Katonaságot. — Az utolsó feltételnek tellyesitése, vagy nem tellyesitése nem tünik úgy szembe, mint a' ket elsőe: azért is szint' olly könnyen el fogadhatta azt a' Katona, mint a' ket elsőt.

Közli: *Rengei.*

Rövid vázlatok.

Irta: **Paulik Károly.**

I.

Az ideál . . .

Megszoktam a templombajárást.

Egy ünnepnap a templomból kijövet, az ajtóban egy nem épen öreg, de törödött koldusnőre akadtam.

— Egy szegény anya, kinek hat az éhségnek és nyomornak kitett gyermeke van, egy kis könyöradományért esedezik; — szólt remegő hangon.

Megálottam.

E hang ismeretesnek tünvén fel, remegésbe ejtett.

A nő kinyujtá karját, s szemeit reám meresztě.

Midőn tekintetem az övével találkozott, mintha villam sujtott volna, ereimben a vér pezsegni kezdett . . szivemet valami különös érzés fogta el . . . keblemet mintha széjjel tépnék . . . egy kinos emlék zavarta fel nyugalmamat . . . a koldusnő ideálom volt. . . Mohón kaptam erszényem után . . . egykori ideálomnak összes pénzkészletemet akarván felajánlani . . . felnézek — ő eltünt.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Azóta több év mult el s én most csak ritkán járok templomba.

II.

Ő szinésznő akar lenni.

— Istenem teremtőm, kedves kisasszony, ön még a vasárnapokat is a muzsának szenteli? Rettenetes, bármikor jövök, mindég a tükör előtt állva dramatizál.

— Ah, Béla barátom, önnek minden jövetelekor van velem baja; — szólt Irma vendégének kezet nyujtva.

— De ha mindig dramatizál —

— Nos, és ez önnek nem tetszik?

— Semmiesetre!

— Nem-e? Dugja be fülét pamuttal avagy — egyáltalán ne is jöjjön.

— Oh, Irma kisasszony —!

— Semmi Irma kisasszony én megmaradok erős elhatározásomnál, — szinésznő leszek.

— Ha önnek ugy tetszik —

— Hahaha!

— Kisasszony . . . !?

— Tetszik?

— Ön tegnap fellépett Heltay szintársulatánál?!!

— Igen. S mint talán tudni fogja kitünő sikerrel.

— S lámpalázzal igen, igen tudom.

— Uram ne trefálódzék velem!

— Korántsem, kedves dramasztika nagysám.

— Uram, kiméljen meg!

— Előbb kiméljen meg önönmagát.

— Hogy érti ezt?

— Hagyjon fel szándékával, ne legyen szinésznő, — hanem —

— Hanem?

— Az én feleségem.

— Soha!

— Akkor isten önnel!

— Szerencsés utat!

— Bocsánatot, még néhány szavam volna, ugy-e meghallgat?

— Nem! — kiáltá Irma dühtől reszketve, s a pamlagra vetve magát.

— Egy szerény kis ajándékot is hoztam Irma kisasszony, de nem a művésznőnek, sem a szépségnek, hanem ama nőnek, kit önben tisztelek s becsülök. El kell fogadnia szerény ajándékomat, — teljes lehetetlenség volna, hogy ön egy oly jó barát ajándékát visszautasitsa.

Irma szemlesütve hallgatott.

Béla hozzá lépett, gyengéden átölelte s halkan ezeket mondá: Ime vedd! . . .

Mi volt az?

Egy pillanat, s Irma felugrott, orczái pirban égtek, melle gyorsan zilált — Béla csókja — mert az volt, önuralmát teljesen elvette.

— Beszélni akart, de szóhoz nem jutott.

— Nem kivánok most feleletet egyetlen Irmám — szólott Béla, miközben a mama lépett a szobába.

— Mi bajod édes leányom? Miért vagy oly halavány?

— Tán orvosért küldjek?

— Nem szükséges szeretett anyám, szólott Béla mosolyogva, — Irma orvosa én vagyok.

Ezzel oda lépett Irma anyjához, kezét csókolá s elkép folytatá: Irma a szinészetet — mi neki soh' sem hozná meg a kivánt babérokat — szegre akasztja, s az én kis feleségem lesz.

Irma lehorgasztá fejét — szemei könyekkel teltek.

Valljon hová lett a nagyravágyás, a gőg, mely még az imént benne forrott?

— — — — Igaz az édes leányom? kérdé anyja, szemüvegét jobban hátra tolva.

— Igen! felelé Irma határozott komolysággal s Béla keblére borult. . . . .

is a legszebb bizonyiték. Minthogy az alapszabályok 3. szakasza szerint a választmány hat évre ujra leendő választása a közgyülés egyik főtárgyát képezte, megválasztattak egyhangulag s közfelkiáltással elnökké: Major János, jegyzővé: Meszlényi Károly, pénztárossá: Marits János, választmányi tagokul: Engel István, Freiberger Ferencz, Gampert Lajos id., Lauringer János és Stegmüller László. Tekintve tehát azon körülményt, hogy mindon egyesületi tag, ha 20 frtot már befizetett, a további befizetések alól fel van mentve, és azon kivül az ez után minden tulélt évre temetési átalánya még egy-egy forinttal növekedik, holott bármely más hason czélü egyletnél senki ily kedveszményben nem részesül, tekintve továbbá, hogy az eddig meghalt 108 egyesületi tag tulnyomó részének anyagi helyzete olyan volt, hogy csak a nyert 20 frt segélyével voltak képesek az illetők kedves halottjaikat tisztességesen eltemettethetni; — mindezeknél fogva ezen közjótékony egyletet bárkinek is kegyes pártfogásiba a legmelegebben ajánlhatom. Kőszeg, 1892. évi január 17-én.

Meszlényi Károly, egyesületi jegyző.

— **Az influenza**. Még egyre garázdálkodik nálunk ez a csunya ragály. A lakosságnak fele már átesett rajta, de ugylátszik, hogy a másik fele sem kerüli ki a bajt. influenzának eddig többen áldozatául is estek.

† **Halálozás.** Kőszegnek egy szülötte, a papi erényekben gazdag jáki apát, Stegmüller János e hó 17-én elköltözött az élők sorából. Mult szerdán tették sirba a jáki temetőben. Stegmüller János 1819. október 7-én született Kőszegen. 1842. évi október 28-án pappá szenteltetett és 1843-ban nevelőnek ment. A jáki javadalmas apátságot 1855-ben nyerte el s azóta sokat áldozott jótékony és közhasznu czélokra. Szülővárosában évenkint többször tett látogatásokat rokonainál és ismerőseinél s a kikkel ilyenkor találkozott, azokat rendkivüli barátságos modorával és szerénységével tudta megnyerni. Sokat betegeskedett életében, de Isten kegyelméből mégis nagy kort ért. Nyugodjék békességben! Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Panasz a vasut ellen**. A kik ezekben a hideg napokban a déli vasut reggeli vonatain utaztak, azok arról panaszkodnak, hogy majd megvette őket az isten hidege. Kőszegtől Szombathelyig nem hosszu ugyan az ut, hanem arra éppen elegendő, hogy jéghideg kocsiban egy hatalmas influenzára tegyen valaki szert. A vasuti ellenőrző közegeket terheli a tekintetben a felelősség, azért előforduló esetek alkalmával csak elő kell kérni a panaszkönyvet és befüteni a vasuti alkalmazottaknak. Az üzletigazgatóság remélhetőleg nem spórol a gőzzel.

— **A madarak ellenségei**. Embertelen, csúnya dolog az, mikor valaki az éhség- és hidegtől agyongyötört szegény madaraknak veti magát. Most, hogy házaink elé menekülnek az ártatlan állatocskák, akárhány rosszszivű gyerkőcz gumipuskával és csapóvasakkal pusztitja őket, nem gondolván meg, hogy mily kinos fájdalmat okoz nekik, s mennyi kárt okoz az embernek. Akár hány ember látja ezeket a madárirtókat, valamennyi megbotránkozik gonosz tetteiken, de csak kevés nyul orvoslásához. Föl kell jelenteni az ilyeneket a rendőrségnél, vagy legalább szülőiknek szólni, hogy házi fenyitésben részesitsék neveltjeiket. Lapunk szerkesztője a napokban a kis lesipuskásoknak egy egész listáját nyujtotta be a városházáu, honnan nyomban megindult ellenük a hajsza. Valamennyi az iskolából kikerült kapás- vagy masgyerkőcz.

— **Nem rossz!** Irtuk a multkoriban, hogy karácsony napján az üzletek nálunk zárva voltak és csak egy pár boltos (nevet nem mondtunk) árult, még pedig az egyik 2 kr. ára czérnát, a másik 1 kr. ára sz. jánoskenyeret. Eszebe jön most három hét mulva az egyiknek, a ki hihetőleg találva érzi magát és kérdést intéz hozzánk nyilvános helyen, hogy hát: „szerkesztő ur, én már régen akartam szolni, hallja, karácsonykor nem vagyok köteles az üzletemet csukva tartani, minek tesz engem az ujságba?“ Illetlenség léven egy nagy-boltos részéről az efféle, mi menten tiltakoztunk a czernaügynek nyilvános helyen való szőnyegre hozatala ellen és kijelentettük, hogy az ujság olyas valami, a mibe sokat sőt mindent lehet irni, fönmaradván azonban mindenkinek, a kinek valami ellen alapos kifogása van, a jog, hogy helyreigazitással éljen, vagy orvoslást keressen, de persze csak annak rendje módja szerint.

† **Gyászrovat.** Hétfőn temették Fischer csász. és kir. századost, a ki itt nyugalomban élt. — Szerdán özv. Kehrné szül. Partzer Julia asszonyt kisérték örök nyugalomra.

— **Jégsport**. A Kranz-féle rétet boritó viz simává fagyott a hét elején, ugy, hogy a jégsport emberei kedvők szerint mulathatnak. A tanuló-ifjuság szintén kiveszi a maga részét, s ülessel véghez vitt munkája után erősiti testét. Nagyon helyesen!

— **Tánczisk0la.** Sefcsik József szombathelyi ügyes tánczanitó január hó 25-én Kőszegen a generalházban táncztanfolyamot nyit. Értesüléseink szerint már számosan jelentkeztek a tanfolyamra, melyre Kőszegi József könyvkereskedésében most is jelentkezhetnek a tánczkedvelők.

— **Tornaversenyek** A közoktatási kormány elhatározta, hogy a középiskolai ifjak tornaversenyét ez évben is megtartatja és pedig ismét Budapesten.

— **Halálozás.** Mult szerdán d. u. temették el Sopronban Wallner Ignácznét, Wallner Ignácz kőszegi nyugalmazott tanitó nejét, ki e hó 18-án hunyt el végelgyengülésben.

— **Földrengés**. A mult hétfő és kedd közti éjjelen földrengést észleltek Sopronban. A földalatti morajt rezgésszerü lökés követte, mely délkeletről északnyugatnak irányult. A földrengést nagyobb hatásával Kismartonban és Bécsben is érezték.

— **Határkő.** Ebenspanger János, mint a magyar turista-egyesület vasvármegyei osztályának elnöke, folyamodást intezett a vármegyei hatósághoz, hogy a villámosi völgyben beverő régi határkő felállitása érdemében intézkedéseket tegyen.

— **Vasárnapi husvasárlás**. A házi asszonyok nagy örömére fog szolgálni a kereskedelemügyi miniszternek ama legujabb határozata, mely szerint a mészáros, hentes és kolbászkészitő ipar a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény rendelkezése alól kivételt képez. Kimondta ugyanis a miniszter, hogy a nevezett iparágak üzői a munkaszüneti napokon is nemcsak előállithatják és eláru-ithatják, hanem délelőtti 11 óráig szállithatják is árukat.

— **Hirdetmény.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltóságának 78491 1891 sz. a. kelt magas rendelete folytán a kamara-kerület érdekelt iparos körei figyelmeztetnek, hogy az ipar fejlődése érdekében kivánatos volna, ha gyártmányaikkal a külföldi piaczokat is keresnék fel és kivált a Balkán felsziget állami által kiirt ajánlati tárgyalásokra irányoznák figyelmüket. Hogy pedig az illető érdekeltek erről kellő tudomást szerezhessenek, intézkedés történt, hogy ily ajánlati hirdetmények a budapesti kereskedelmi muzeum közlönyét képező „Kereskedelmi Közlemények“ czimű lapban jelenjenek meg, mely a hivatalos „Központi Értesitő“nek mellekletét képezi, s bárki által a kereskedelmi muzeum utján megszerezhető. A mennyiben pedig a pályázók közelebbi utasitásokat és részletek felöli felvilágositást kivánnak, figyelmeztetnek, hogy e tekintetben, valamint közbenjárás miatt is legczélszerübb az, ha a kereskedelmi muzeumnak a kelet több városaiban levő képviselőségeit és ügynökeit veszik igénybe, kik Belgrádban, Szófiában, Serajevoban, Bukarestben, Fiumeben és Máltában vannak, valamint annak a Konstantinápolyban és Salonikiban levő állandó tudósitói. Sopron, 1892. január hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Különfélék.

— **Hol fogyasztják a legtöbb bort?** Most, mikor a borvámok, borkivitel stb. a közvélemény élénk érdeklődésének tárgyai, nem csekély érdekkel bir az a kérdés is, hol fogyasztják átlag a legtöbb bort Európában. Scherzer számitása szerint az elfogyasztott mennyiségből egy fejre esik évenként: Franciaországban 129·2 liter, Spanyolországban 30 liter, Portugálban 76 liter, Olaszhonban 70·9 liter, Svájczban 55 liter, Ausztria-Magyarországban 22 liter, Némethonban 6 liter. A legnagyobb borivók tehát a francziák, legmérsékeltebbek a németek, de csak azért, mert azoknál a sör játsza a főszerepet.

— **A földnek legmélyebb bányája** valószinüleg a St.-André du Poirier-fele kőszénbánya Franczaországban, a melyből evenként 300,000 tonna kőszén nyeretik. A bányába két főakna vezet, az egyik 2952 láb, a másik 3083 láb mély. Az utóbbi aknát most meg mélyebbre ássák, ugy, hogy nemsokára 4000 láb mélységben lesz a föld szine alatt. Csodálatraméltó, hogy e bányában a hőmérséklet 75 fok Fahrenheitnél soha magasabbra nem emelkedik. A csendes Oczeán partjain levő arany- és ezüstbányákban gyakran már a felénel kisebb mélységnél alig képesek a bánya levegőjét hüvösen tartani. A Cowstokbánya folyosóiban a hőség némelykor 120 fokra emelkedik.

— **A jótékony hagyományok Angliában.** A különböző intézetek, egyesületek, iskolák, emberbaráti intézmények sehol sem rendelkeznek oly óriási tőkével, mint Angliában, ahol minden esztendőben akadnak bőven dúsgazdagok, kik szaporitják e vagyont részint nagy adományokkal, részint végrendeletileg. A mult esztendőben kétszáz olyan vagyonos ember halt meg, a ki után nem kevesebb mint hatodfélmillió font sterling maradt jótékony czélokra. Ebben az esztendőben Anglia jótékonysági és kulturális alapjai ezenkivül egy millió kétszázezer fontot kaptak az év folyamán; 220,000 fontot (ez is közel három millió forint) csak bizonyos idő elmultával fizetnek be rendeltetési czéljára. A Londonban székelő jótékonysági intézetek összes jövedelme a mult évben meghaladta a 6 millió font sterlinget (közel 70 millió forint. Ez összegből esik 2,658,212 font a belés külföldi missziókra, 200,251 font a vakokra, siketnémákra és idiotákra, 655,790 font a kórházakra, 504,423 font a sinlődő aggok segélyezésére, 750,000 font az üdvhadseregre és 130,000 font a legsötétebb Anglia“ alapra.

— **Hogyan nevelhetünk szép gyümölcsöt?** Erre a kérdésre egy erdélyi gyümölcstermelő következő épen felel. Hogy egy és ugyanazon fán sok és szép gyümölcs nem teremhet, azt mindenki tudja, mert a tömeg mindig a gyümölcs fejlődésének, nagyságának és szépségének a rovására táplálkozik a fán. Ezért tehát, midőn a fák elvirágoztak, gyümölcsöt kötöttek s a gyümölcs fejlődni kezd, mindenekelőtt azt kell megvizsgálnunk, hogy nem lesz-e a fa túlterhelve. A fölösleges gyümölcsöt, ha a fa egészséges, tápdús, s jót megmivelt talajban áll, a virágzás után minél előbb le kell szednünk, hogy ne fogyassza a tápanyagot hiába. Homokos, sovány talajban álló fákról s ha az év forrónak, száraznak igérkezik, többet kell leszedni, mint arról a fáról, mely kedvezőbb viszonyok közt van. A mi a gyümölcs szépségét illeti, nagyon sok függ a talaj minőségétől, a fa gyökérzetétől, törzsétől, ágaitól s attól, hogy hol, milyen helyen áll a fa, hogyan éri a déli nap a gyümölcsöt. Minél tápdúsabb a föld, annál bujában növekszik az külömböző részeivel, annál sűrübb koronát kap, mely sem levegőt, sem napfényt, sem meleget át nem bocsát, tehát a gyümölcs fejlődését akadályozza. Ezért nagyon szükséges, hogy a fát idején és okszerüen, helyesen megnyessük. Erdélyben julius elején, a második hajtás megkezdése előtt nyessük a fákat, hogy a gyümölcsrügy őszig jól kifejlődhessék és táplálkozhassék. Nemcsak azokat az ágakat távolitjuk el mind, melyek mintegy önmagukat beárnyékolják s maguktól a világosságot és a levegőt megvonják, hanem azokat is, melyek a koronát elkételenitik. Ha a napsugarak a koronát kellően átjárhatják, szép gyümölcs fog benne fejlődni, feltéve természetesen, hogy előbb kellően megdézsmáltuk.

— **Sorsolási könyv.** Felhivjuk olvasóink figyelmét a „Mercur“ sorsolási lap kiadásában megjelent sorsolási könyvre, mely a maga nemében Magyarországon eddig az egyetlen kiadás és a hasonló külföldi könyvekkel bátran kiállja a versenyt. A mű, mely 128 oldalnyi vastagságu, az összes bel- és külföldi sorsjegyek eddig, azaz 1891. év végéig kisorsolt, de meg be nem váltott sorsjegyek kimutatását tartalmazza és oly világosan és érthetőleg van szerkesztve, hogy kiki rögtön személyesen meggyőződhetik arról, vajjon sorsjegye eddig általában kibuzatott-e vagy sem. Ezt tudni annál is fontosabb és szükségesebb, miután tudvalevőleg körülbelül 70,000,000 forint összegű nyeremények hevernek mint gazdátlan pénzek a különböző pénztárakban, köztük számos főnyeremény is. Ezen összegek pedig nemcsak, hogy nem kamatoznak, hanem még, ha bizonyos idő alatt nem vétetnek fel elévülnek, azaz az állam vagy az illető alap javára esnek. Terünk nem engedi meg, hogy a mű egész tartalmát itt felsoroljuk, de azt hisszük, hogy már a mondottak alapján is mindenki meggyőződhetik arról, hogy az minden tőkepénzes és értekpapirtulajdonos részére nélkülözhetetlen. A könyv, mely a Mercur előfizetőinek ingyen jár, 50 krért megrendelhető a Mercur kiadóhivatalában Budapesten, Dorottya-utcza 12 sz.

Csarnok.

Tisztelet az anyósoknak.

Humoreszk.

Irta: **Paulik Károly.**

(Vége)

— Nem úgy. Sőt inkább nagyon is átérezém a hiányt — nem volt kivel veszekednem.

— Valóban — nagyszerü!

— Azóta több hónap mult el s én már megbocsájtani igyekeztem anyósomnak ama bünöket —

— Mel ekkel ön vétett ellene . . . . ?!

— Igen.

— Hogyan, talán fiatal volt?

— Harmincznégy éves s a mellett feltünő szépség.

— Tán' csak nem szerette? —

— Nem. Hiszen anyósom volt!

— Bah, be furcsa ember ön, fiatal anyósa van s nem szereti. —

— Hát —

— Hát mi történt tovább?

— Tovább? — Oh miért is gondolok reá!

— Kire? Mire?

— Feleségemre.

— Ej, ej, áldott egy felesége lehet.

— Hahaha! — sirásra fakad ha reá gondol.

— Hogyne! hisz meghalt, hogy az Isten nyugtassa.

— Ah, tehát özvegy . . . ?

— Már — nem.

— Nem-e? — És anyósa —? . . . . hol van.

— Anyósom?

— Nos igen. Hogy van ő?

— Boldog, igen boldog.

— Boldog? Ugyan kedves Sablanczi uram, nem mondaná el nékem, hogy mely nő felejtette el önnel oly hamar megboldogult feleségét?

— Az anyósom.

— Abszurdum. Egy anyós ilyesmire is képes volna?

— Miért nem, hisz megmondtam, hogy anyósom fiatal s e mellett feltünő szépség. —

— Talán csak nem?

— De igen, ön eltalálta, anyósom — feleségem lett.

— Mit? Az anyósa? A felesége? Jaj . . .

— Ön csodálkozik?

— Hogyne! El nem képzelhetem, hogy mi birta önt ama elhatározásra — anyósát nőül venni?

— Semmi más, mint szerelme s jó szive —

— Hahaha!

— Meg a hűsége —

— Hm, ugyan melyik élczlapból silabizálta ön ki az anyósok eme jó dulajdonságait?

— Uram, ne gunyolódjék!

— Oh kérem, folytassa csak!

— Feleségem halála sulyos csapásként hatott reám — vigasztalhatatlan lettem.

— S a kedves anyósa nem vigasztalta?

— Éjjeleket töltöttem álmatlanul — azon tünödtem, valljon hogy lehetne bajomon segiteni.

— Baján? Micsoda baja lehetett önnek?

— Felesége meghalt, a nehány ezer forintos hozományból is maradt természetesen egy kis összegecske s aztán a mi fő — anyósától megszabadult.

— Nem ugy kérem. A hozományt vis-za kellett volna adnom.

— Hogy-hogy, nem voltak egyéves házasok?

— Csak hat hónaposak!

— Az már más. — És aztán, hogy és miként történt tovább?

— Tovább? Hát biz' az ugy volt kérem. Midőn egy este asztalra hajtott fővel tünődtem — a pénz jutott eszembe.

— Hm, persze a pénz, a pénz!

— Egy kezek érintek vállaimat — anyósom volt.

— Csodálatos! Egy anyós, melynek lágy kezei vannak. Hehehehe!

— Hátra tekintettem, ő hozzám lehajolt —

— És — és!

— Megcsókolt s aztán mellém ült.

— Brrrrr!

— Fejemet forró kebelére vonta —

— Mit? s ön ezt türte?

— Hogy is ne:

Meleg a lány hó kebele
Sötét fátyol, eh le vele!

— Igaz. De hát egy anyós — egy anyós . . !

— Anyós ide, anyós oda. A forró kebel megölte bennemben az aggály s búslakodás viszályát. Angyali arczvonásai összességében oly lángoló, oly rokonszenves élet, oly lelkes és erőteljes szépség nyilvánult, hogy átvarázsolta egész valómat.

— Brrrr!

— Ön miért is szidtam volna többé az ég könyűit? Hiszen az csak azért húlt, hogy virágokat fejlesszen.

Anyósom lelke, kedelye verőfényével besugározta szivemet — átöleltem őt, forró csókot nyomva piros ajkairs.

— Abszurdum . . . !

— Érzelmeim vad hullámzásba törtek ki, a hozomány megtarthatása iránti égő vágyam is mind forróbbá vált, növekedett.

— Tehát nem anyira az anyós iránti vágy? Az már plane egészen más.

— Egyre jobban szóritám magamhoz anyósomat, háborgó érzéseim kitörtek, mint a hullámzó habok, a melyek vérfagyasztó morajjal ütődnek egymáshoz s csapkodnak le vad haraggal a háborgó tengerbe. S ő, ki szint ugy érzett, öleléseim viszonozva, csókra nyujtá ujra, lázról égő piros ajkait.

— Bravó-bravó! S ön megcsókolta Sablauczi uram?

— — — — — — — — — — — — —

Azóta több hét mult el. Elérkezett az idő, a gyászt letettem — s a boldogság érzetétől áthatva vezettem oltárhoz anyósomat.

— Bravó-bravó, és a pénz?

— Enyém maradt.

— No kedves Sablauczi uram gratulálom az ilyen nagy bölcsességgel s számitó tehetséggel biró embert, mint ön s ama forró vágygyal eltelve, hogy az Isten nékem is juttatna egy ily anyóst mihamarabb, önnel együtt hangoztatom-e szavakat:

„Tisztelet az anyósoknak!"

— — — — — — — — — — — —

Tisztelet az anyósoknak.

Közgazdaság.

A tűlevelü fák.

Ki ne látná szivesen kertjében, különösen lakásának ablaka előtt egy kis csoportozatát tülevelü fáknak különösen télen, midőn minden kihalt a természetben, midőn maga a természet is halotti lepelbe takarva, várja a tavasz jöttével ujra ébredését; akkor aztán ne örüljünk látni a végtelen fehér leplen egy kis zöldet, melyet mintegy zálogul adott a tavasz a télnek, hogy jöttét bizvést várhassa? — De nemcsak az aesthetikai érzelem és költői ábránd szempontjából helyes a kertekben tűlevelű fákat ültetni, de egészségi szempontból szükséges is.

A fájában s tűleveleiben levő illó olaj rendkivül egészséges a tüdőre.

A tűlevelü fák pompájuk, — gazdag változatuk és szép szinárnyékolásukat illetve semmi kiváni valót nem hagynak hátra.

A tűlevelüek közül, melyek a zord téli időt minden védelem nélkül kitartják és melyek tartóság tekintetében legkedveltebbé váltak, a következőket sorolom elő.

A nyugati (közönséges) életfa (Thuja occidentalis) ez egy közönségesen ismert 12 m. magasságu fa, mely friss, tápdus talajban szép — egészen a földig terjedő ágakkal — gulát képez s különösen csoportositásokhoz — legyenek azok egynemü növényekből vagy vegyes lombu növényekből alakitva — igen alkalmas. Az oltót jól birja s e miatt védő sövénynek is igen jelesen használható.

Eredeti hazája Észak-Amerika és a 15-ik század óta tenyésztetik nálunk. Fája viz épitkezéseknél és finomabb asztalos munkához használtatik, leveleit és az abból készitett aetherszerü olajat azelőtt gyógy-czélokra használták. Változatai: a recurvata nana, sürü alig 50 cm. magas gömböket képez és a Vervaeneana, mely szép fényes aranysárga lombbal bir. A Thuja Wareana szintén mint ide tartozó alak tekintendő, ez 4—5 m. magasra is megnő sürü gulaszerü koronát képez kékeszöld lombbal.

A keleti (chinai) életfa (Thuja Bioti orientalis) Chinában, Japánban és Közép-Azsiban tenyész, de számos változataival nálunk is meghonosittatott. Szép gulaszerü fa vagy bokor, 5—6 m. magas és sokkal szebb mint a nyugati életfa, azonban amannál érzékenyebb és épen ezért védett helyet kiván. Különösen szép és mint magános növény kiválóan ajánlható. Egyik változata az aurea, mely gömbölyü növésével s aranysárga ágleggyeivel gyepre alkalmazva igen pompás képet nyujt. Azonban többi változatai sem megvetendők, s kisebb kertek részére különösen figyelemre méltó pl. a Var. aurea elegantissima, melynek oszlop alaku növése van és ághegyei még több arany-sárgával vannak szinezve mint előbbié; a Var semper aurea-nál az aranysárga szinezés egész nyáron át megmarad, mig előbbieknél az csak a fiatal hajtásokon van meg, később az arany-sárga szin zöldbe megy át. Igen ajánlatos még a sürü lombu keleti életfa (Var. compacta), mely 2—3 m. magas gömböket képez és egészen kemény.

(Vége következik.)

Irodalom.

— **Az Athenaeum Kézi Lexikona.** A tudományok enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szakférfiak közreműködésével szerkeszti Dr. Acsády Ignácz. Hetedik füzet. Budapesten 1892. A közhasznu vállalat ez uj füzete befejezi a B. betűanyagát s megkezdi a C. betüt. De a B.-utolsó részében még számos, igen érdekes és gondosan dolgozott czikket találunk. Ilyen a Buda és Budapest, mely a tárgy fontosságának megfelelő bőséggel, minden lényegesebb mozzanat figyelembe vételével készült s az eddig megjelent füzetek egyik legnagyobb czikke. Igen szépen és alaposan vannak kidolgozva a Bucsu, Budetini monda, Bujakor, Bujdosók, Bulgária, Bulla, Bün s átalában a bünügyi és büntető czikkek, melyek számra nézve is feltünnek, továbbá a Burgonya, Burnót, Burok, Buvár, Buza, Byron és Byzanozi czikkek, melyekkel a B. betü véget ér. A vállalat magyar szelleme és jellege azonban sehol sem lép oly szembetünően előtérbe mint a C. betü elején, melynek anyaga e füzetben egész a Charybdisig halad. A C. betü ezen részében magyar szó alig fordul elő. De azért épen itt látszik meg leginkább, menynyire megfelel a vállalat azon igéretének, hogy a magyar közönség számára magyar szellemben készül. A magyar vonatkozásokra való folytonos tekintet, a hazai történelemre befolyást gyakorló idegenek életrajzainak gondos összeállitása, a főleg nálunk használatos idegen szavak figyelembe vétele stb ez idegen anyagnak is teljesen magyaros szinezetet adnak. A Cadentia, Caesura, Calembourg, Cancellaria, Cantionale, Capella, Capitulatio, stb. szavak magyarázata egészen a magyar viszonyoknak megfelelően készült. Igen érdekesek Campe, Calepinus, Calvin, a Cambrai-liga, Campeggio, Capistran, Caprivi, Caraffa, Carnot, Carolina resolutio, Carvajal, Castaldo, Castriota, Castrum, Catalaunumi ütközet, Celluloid, Cellulose, Cervantes, Casarini stb. czikkek, a természettudományi, technikai és orvostani czikkek, melyek szintén nagy számmal vannak a diszesen kiállitott füzetben. Két szép melléklet van hozzá csatolva, u. i. Ázsia kitünő kivitelü legujabb térképe, és egy kettős fekete tábla, mely egyik oldalán a halakról ad 13 rajzot, még másik felén a baromfiak 28 faját mutatja be. Egy füzet ára 30 kr., s az egész vállalat összesen 40, három ives, két heti füzetben jelenik meg. Az előfizetés legczélszerübben posta-utalvány által 10—10 füzetre 3 frttal történik, mely az Athenaeum kiadóhivatalához Budapestre vagy bármely hazai könyvkereskedéshez küldendő.

— **A kereskedelmi Jog- és Ismeretek tára,** Dr. Róth Pál szerkesztésében hónaponként kétszer megjelenő szak-folyóirat, az első hazai szakközlöny, mely a kellő méltatásban nem részesülő magyar kereskedelmi jogtudományokat és azoknak segéd forrásait képező kereskedelmi ismereteket rendszeres mivelésben részesiti. Az elismerés és jóakaró pártolás, melyet e folyóirat rövid fennállása alatt magának kivivott, arról tesz tanuságot, hogy e közlöny az igényeket teljesen kielégiti és a várakozásnak is megfelel. Hazánk kiváló szakférfiainak nemcsak buzditása, hanem szellemi és erkölcsi támogatása is biztositja a sikert és kellő kitartás mellett teljes siker fogja fáradságaikat koronázni. A folyóirat 2—2½ ivnyi terjedelemmel fog megjelenni minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár egész évre 6 frt, félévre 3 frt. Az előfizetési összegek Mezei Antal hirlapirodájába küldendők Budapest, V., Gizella tér 1. sz. (Haas-palota.)

— **Nincsen** a magyar családoknak olyan gazdag könyvtára, melyben annyi szellemi szórakozást találhatna a család minden tagja, mint a mennyit a „Képes Családi Lapok" válogatott közleményei nyujtanak. Nincsen a családi életnek s a gondosan vezetett magyar vendégszerető háznak olyan kérdése, melylyel e lap melléklete a „Nő a házban" szakavatottan ne foglalkoznék.

A „Képes Családi Lapok" előfizetési ára a „Nő a házban" czimü divat-melléklettel együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy korona-utcza 20. sz.) melyhez az előfizetések legczélszerübben postautalványon intézendők, kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványszámokkal.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*

Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Nyilt-tér.

Csikos és koczkás selyemszöveteket, Louisina, Foulard-Sürah-Taffeta nemkülönben Merveilleus selymeket is méterenként 45 krtól 3 frt 85 krig egyes öltönyökre, vagy egész végekben is póstabér- és vámmentesen szállit Henneberg G. (cs. kir. udvari szállitó) selyemgyára Zürichben. Minták póstafurdolóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat II. III. oszt. kocsikkal reggel	d. u.	este.
	Középeurópai idő.				
—	**Köszeg**	ind.	5^{05}	11^{55}	5^{50}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{19}	12^{08}	6^{04}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{36}	12^{24}	6^{21}
18	**Szombathely**	érk.	5^{51}	12^{38}	6^{36}
—	**Szombathely**	ind.	6^{45}	3^{15}	7^{05}
7	Német-Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{31}	7^{2}
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{18}	3^{48}	7^{38}
18	**Köszeg**	érk.	7^{31}	4^{01}	7^{51}

Csak kedd-, pénteken közlekedik egy negyedik vonat Kőszegről 8 ó. 10 percz- Szombathelyről 11 ó. — perczkor.

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	. .	10 frt.	40 krtól	10 frt.	70 krig.
Rozs	„	. .	10 „	25 „	10 „	50 „
Árpa	„	. .	6 „	50 „	7 „	50 „
Kukorjeza	„	. .	6 „	70 „	7 „	— „
Zab	„	. .	6 „	10 „	6 „	30 „

		frt.	kr.			frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	15	40	100 kilo burgonya		1	85
„ II.	„	15	10	Marhahus	1 kilo	—	60
Rozsliszt I.	„	13	60	Marha zsir		1	10
„ II.	„	12	—	Disznóhus	„	—	52
Buzakorpa	„	5	--	„ zsir	„	—	68
Rozs „	„	5	—	Borjuhus	„	—	60
Köleskása	„	14	—	Birkahus	„	—	56
Dara	„	17	—	1 méteröl bükkfa		13	50
Árpa dara	„	8	—	„ „ dorong		10	--
Széna	„	2	52	„ tölgyfa		9	40
Szalma	„	1	90	„ „ dorong		7	60

HIRDETESEK.

5/1892. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldott végrehajtó az 1881. évi LX. t.cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kőszegi kir. járásbiróság 3940† 1891. évi számu végzése alapján Rosenzweig és Buxbaum győri cég Berlik József 25 frt 92 kr. tőke és járulékai erejéig elrendelt kielegitési végrehajtás foganatositása alkalmával biróilag telül foglalt és 311 frtra becsült üveg-áruk bútorok stb., melyek C. Stölzle Söhne & Comp. bécsi cég részére már lefoglaltattak, stb. álló ingóságok 25 frt 92 kr. tőke, ennek 1891. év márczius hó 15 napjától járó kamatai 29 frt 40 kr. megállapitott eddigi 1 frt 25 kr. jelen hirdetmenyi és az ezutáni költségek erejéig nyilvános árverés utján eladatnak

Mely árverésnek a kőszegi kir. járásbiróság 4252/91 számu kiküldést rendelő végzés folytán Rononczon leendő eszközlésére

1892-ik évi február hó 4-ik napjának délelött 10 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Kőszegen, 1892-dik évi január hó 16-ik napján.

Rusa Gyula,
kir. birósági végrehajtó.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölést csúsz, köszvény, tagszaggatás stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. cz. közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszertárban kapható.

Csak Horgonnyal valódi!

Bor-kivonat,

kitünő szer ártalmatlan bor előállitásához — a valódi bortól meg nem különböztethető — ajánlom a fennti kipróbált külörlegességet.

2 kgr. ára (100 liter bort ád) 5 frt 50 kr. Recept mellékelve — ingyen. Jó eredményért vagy a gyártmány ártalmatlanságáért felelőség.

Szesz-megtakaritást

az égett boroknál az én felülmulhatatlan erős essenciám által elérhető; ez az italoknak egy kellemes csipős izt kölcsönöz, és csakis nálam kapható.
Egy klgr. ára 3 frt 50 kr. (600—1000 litert ád) használati utasitás mellékelve

A fennti különlegességeken kivül ajánlok különféle **„essenciát" rum, cognac, finom liquer** stb. gyárak számára, felülmulhatatlan minőségben. Receptek ingyen mellékelve. **Árjegyzék bérmentve.**

Pollák Károly Fülöp,
essenc-különlegességek gyára, Prága.
Solid képviselők kereatetnek.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.